

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

(Danıştay'ın Kararları Üzerine Verilen)
REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-3-93 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-23/463-129
Karar Tarihi : 14.4.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖRLER: Hilmi BOLATOĞLU, Neyzar MENTEŞOĞLU

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- Özlenir Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş. -Tahsin ÖZLENİR
İstiklal Caddesi No:77 Beyoğlu / İstanbul

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN:

- Levi Strauss İstanbul Konfeksiyon Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Büyükdere Caddesi Yapı Kredi Plaza C Blok No:25
Levent / İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Özlenir Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Özlenir Giyim)'nin *franchise* vereni konumundaki Levi Strauss İstanbul Konfeksiyon Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Levi's İstanbul)'nin 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiğine yönelik iddialarına ilişkin 27.6.2008 tarih, 08-41/565-213 sayılı Rekabet Kurulu kararına ilişkin olarak Danıştay tarafından verilen yürütmeyi durdurma kararı ertesinde, ilgili dosyanın yeniden değerlendirilmesi.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Yapılan başvuruda özetle; Levi's İstanbul tarafından Özlenir Giyim'in Levi's markalı ürünleri ihraç etmesinin engellendiği, siparişlerinin reddedildiği, eşit durumdakilere eşit hak ve yükümlülükler için farklı uygulamalarda bulunduğu ve franchise anlaşmasının maddi ve hukuki gerekçesi olmaksızın tek taraflı feshedildiği iddialarına yer verilmiş, Levi's İstanbul'un söz konusu davranışlarıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği öne sürülerek ihlalin önlenmesi talep edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 26.5.2008 tarih ve 3219 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 20.6.2008 tarih ve 2008-3-93/İİ-08-H.B. sayılı ilk inceleme raporu, "şikayete konu eylemlerin 4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlal oluşturmadığı ve konuyla ilgili olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı" görüşüyle Rekabet Kurulu'na sunulmuş ve Kurul tarafından 27.6.2008 tarih ve 08-41/565-213 sayı ile söz konusu şikayetin reddine karar verilmiştir.

50 İlgili Kurul kararının iptali istemiyle Özlenir Giyim vekili tarafından açılan davada Danıştay 13. Dairesince 7.1.2009 tarih ve 2008/11677 E. sayılı karar ile “şikayet edilen hususlarla ilgili olarak, eylemin 4054 sayılı Kanun’un 4. veya 6. maddesi anlamında bir ihlal olup olmadığına nitelendirilebilmesi için ... önaraştırma kararının verilmesi gerekli bulunmaktadır” denilerek, dava sonuçlanana kadar Kurul kararının yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir. Anılan karara Hukuk Müşavirliğimizce yapılan itiraz Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca 25.6.2009 tarih ve 2009/167 sayı ile reddedilmiştir.

60 Bu durum üzerine konunun yeniden değerlendirildiği Bilgi Notu, Kurul’un 17.3.2011 tarihli toplantısında görüşülmüş ve dosya konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun’un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 11-16/288-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 8.4.2011 tarih ve 2008-3-93/ÖA-11-265.HB sayılı Önaraştırma Raporu 11.4.2011 tarih ve REK.0.07.00.00-110.05/120 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-23 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

70 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Raporda özetle; şikayete konu eylemlerin 4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlal oluşturmadığı ve konuyla ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

80 Başvuru sahibince, Levi’s İstanbul ile yapılmış olan franchise anlaşmasının 3.2. maddesine aykırı olmasına rağmen, Levi’s ürünlerini ihraç etmesinin engellendiği ve bu durumun 4054 sayılı Kanun’u ihlal ettiği iddia edilmektedir.

Başvuruda ayrıca Levi’s İstanbul’un şikayetçiye ürün temin etmediği ve siparişlerinin karşılanmadığı, tek taraflı olarak franchise anlaşmasının feshedildiği ve bu durumun 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

90 Levi’s İstanbul’un mal vermeyi reddetme ve ayrımcılık eylemleri gerçekleştirdiğine ilişkin iddialar şikâyetçi tarafından daha önce de Kurumumuza yansıtılmıştır. Şikâyetçinin 13.3.2007 tarih, 1939 sayılı başvurusu üzerine yapılan inceleme sonucunda Kurul tarafından alınan 3.5.2007 tarih ve 07-37/394-154 sayılı kararda, başvuru konusu eylemlerin 4054 sayılı Kanun çerçevesinde bir ihlal oluşturmadığı gerekçesiyle şikayet reddedilmiştir. Söz konusu Kurul kararı Danıştay’ın 2.6.2010 tarih ve K:2010/4597 sayılı kararı ile iptal edildiğinden şikâyet konusuna ilişkin olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Önaraştırma sonucu hazırlanan 20.10.2010 tarih ve 2007-3-39/ÖA-10-265.HB sayılı önaraştırma raporu Kurul’un 27.10.2010 tarihli toplantısında görüşülerek 10-67/1426-542 sayı ile şikayetin reddine karar verilmiştir. Şikâyetçinin ilgili iddiaları söz konusu kararda ayrıntılı biçimde incelendiğinden halihazırdaki inceleme yukarıda yer verilen Kurul kararında değerlendirilmemiş olan iki farklı iddiayı kapsamaktadır.

100 Bu iddialardan ilki Levi's İstanbul'un, Özlenir Giyim'in Levi's markalı ürünleri ihraç etmesini, taraflar arasında imzalanmış olan "Orijinal Levi's Mağazası Franchise Anlaşması" koşullarına aykırı olarak engellediği, ikincisi ise ilgili sözleşmeyi haksız biçimde sona erdirdiği yolundadır.

Dikey ilişkilerdeki dış ticaret yasakları, bir egemen ülkenin topraklarından diğer bir egemen ülkenin topraklarına yapılan satışların dikey anlaşmalarla oluşturulan bölge kısıtlamaları nedeniyle engellenmesini ifade etmektedir. Uluslararası ticaret yönüyle rekabet kurallarının uygulanma alanına ilişkin bir soru işareti yaratan bu tür kısıtlama ve yasakların iki boyutu bulunmaktadır. Birincisi ithalatçı ülke boyutu ikincisi ise ihracatçı ülke boyutudur.

110 İthalatçı konumundaki ülkeye münhasır dağıtım sistemleri dışında alternatif yollarla (paralel ticaret) gerçekleştirilen mal veya hizmet girişinin engellenmesi mal veya hizmet girişinin olduğu bu ülkedeki alternatif temin kaynaklarını sınırlandırdığı ya da yok ettiği için paralel ithalata yönelik yasakların rekabet ortamını olumsuz yönde etkilemesi söz konusudur. Paralel ticaret yasakları AB uygulamasında hukuka aykırı kabul edilmektedir. Mevzuat hukuka uyumlu biçimde, paralel ticaretin yasaklanması, 4054 sayılı Kanun'un ihlali anlamına geldiği ilgili Kurul kararlarında vurgulanmıştır.

120 Ancak konuya ihracatçı ülke açısından bakıldığında, rekabetçi sorunun ihracat yapan ülkede değil ithalatı gerçekleştiren ülkede ortaya çıkma ihtimalinin bulunduğu, ihracatı yapan ülke açısından o ülkenin pazarlarını etkileyen bir rekabet ihlalinin söz konusu olmayacağı anlaşılmaktadır. Nitekim bir franchise anlaşmasının incelendiği Pınar Sodima kararında Kurul; "...*lisans alana münhasırlık olan başka bir bölgeye mal ihraç etmeme şartı getirilmesinin amacı, lisans alanlara tanınan münhasırlığı sağlamaktır...Diğer yandan mevzuatta diğer lisans alanların bölgesinde lisanslı ürünleri piyasaya sürmek için aktif politika izlenmemesi, özellikle doğrudan bu bölgeleri hedefleyen reklamların yapılmaması ve bu bölgelerde dağıtım bürosu kurmama yükümlülüklerine muafiyet verilebileceği belirtilmiştir.*" tespitinde bulunmuştur.¹ Somut olayda ise Levi's İstanbul ile Özlenir Giyim arasında yapılmış

130 olan *franchise* anlaşmasında ihracat yasağı bulunmadığı gibi anlaşmanın 3.2. maddesinde *franchise* alanın Avrupa Birliği, Norveç veya İsviçre'de bulunan yetkili perakendecilerle veya *franchise* alanlarla ticaret yapmasını engellemeyeceği hükme bağlanmıştır.

140 Bu çerçevede, taraflar arasında sözleşme hükümlerinin farklı şekilde yorumlanması ve uygulanmasından doğan bir özel hukuk anlaşmazlığı söz konusudur. Bahse konu özel hukuk anlaşmazlığı, franchise anlaşmasının Levi's İstanbul tarafından maddi ve hukuki dayanağı olmadan tek taraflı olarak feshedildiği iddiasıyla da ortaya çıkmakta olup olayların gelişiminden Levi's İstanbul'un Özlenir Giyim'le aralarındaki ticari ilişkiyi bitirmek yönünde bir irade oluşturduğu ve bu davranışın 4054 sayılı Kanun'u ihlale yönelik bir amacı ya da etkisi olmadığı kanaatine varılmıştır.

Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, Levi's İstanbul'un Özlenir Giyim'in Levi's markalı ürünleri ihraç etmesini engellemesi ya da ilgili *franchise* sözleşmesini feshetmesi eylemlerinin özel hukuk boyutunu ilgilendirdiği, 4054 sayılı Kanun çerçevesinde bir rekabet ihlali olarak değerlendirilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

¹ Kurul'un 8.7.2004 tarih, 04-46/597-145 sayılı Pınar-Sodima kararı.

150 **J. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.